

Intervju: Pedi Ešdaun, visoki predstavnik za BiH: "Novih političkih pregovora neće biti"

*Kada u RS budu spremni razgovarati o sporazumu koji se temelji na tri evropska principa, neka nas nazovu * Terzić je najmanji krivac za ovakav rezultat*

Nakon odluke Narodne skupštine Republike Srpske da ne prihvati mjere za reformu policije, BiH će sa Bjelorusijom biti jedina evropska zemlja bez ugovornih odnosa s Evropskom unijom, upozorava visoki predstavnik Pedi Ešdaun na početku razgovora za "Dnevni avaz".

– Za RS i njene građane pretprošla noć bila je jako tužna, a za BiH u cjelini jako razočaravajuća. Narodna skupština RS prije dvije noći u svojim rukama je držala ključ za ulazak u Evropu i odbacila ga.

Građani RS i BiH sada neće imati ono što će Srbija dobiti u naredne tri sedmice – put u Evropu. Narodna skupština RS izglasala je da se Srbi razdvoje – da jedni odu u Evropu, a drugi da ostanu van te zajednice – kaže Ešdaun.

Odgovornost SDS-a

Visoki predstavnik ističe da 10. godišnjica Dejtonskog sporazuma neće biti proslava onoga što se moglo obilježiti kao uspjeh u okviru Dejtona, već će se sve više govoriti o onome što mnogi u međunarodnoj zajednici već pitaju: kako se Dejton koristi kao ometanje budućnosti i reformi?

– U proteklih skoro tri godine pokazali smo kako se Dejton može koristiti za reforme. SDS je preksinoć pokazao kako se on

može koristiti da se one opstruiraju – istaknuo je Ešdaun.

Dnevni avaz: Odgovornost, dakle, leži na SDS-u?

Paddy Ashdown: Na Vladi RS i, posebno, najvećoj vladajućoj stranci – SDS-u. Ta stranka odbacila je tri evropska principa i evropsku budućnost.

Dnevni avaz: Šta sada namjeravate poduzeti?

Paddy Ashdown: Jučer sam razgovarao sa premijerom Terzićem. Obojica smo jasno rekli da neće biti novih političkih pregovora. Posebno kada se u obzir uzmu zaključci Narodne skupštine. Kada budu spremni razgovarati o sporazumu koji se temelji na tri evropska principa, znaju koji je naš telefonski broj, neka nas nazovu. Do tada nema se o čemu pričati niti će biti bilo koga da razgovara sa njima.

Želim istaknuti da je premijer Terzić briljantno radio na reformi policije i svim silama nastojao da pregovori uspiju. Volio bih da je uspio, ali ne mislim da bi on mogao biti i najmanji krivac za ovakav rezultat. Jasno je da su za to krivi oni koji su stalno odbijali ponuđena kompromisna rješenja.

Šta dalje?

Dnevni avaz: Postoji li ikakav rok da se dogovor ipak postigne i na 10. godišnjicu Dejtona dobijemo početak pregovora s EU?

Paddy Ashdown: Ne. On je prošao. Jasno je da je propuštena mogućnost da pregovori počnu do 10. godišnjice Dejtona. Taj rok je propušten. Pregovori mogu ponovo početi samo kada SDS prihvati evropske principe. Do tada, nema razgovora.

Dnevni avaz: Hoće li biti kakvih sankcija prema SDS-u, ali i PDP-u?

Paddy Ashdown: Jasno je da je najveći krivac za ovaj neuspjeh SDS. Uz njega je i PDP. Moramo razmotriti šta dalje, ali sankcije već preživljavaju ljudi u RS – izolirani su, postaju tamni vilajet Evrope i cijena za to bit će u gubitku poslova,

otežanom putovanju, besperspektivnosti... Svaki građanin BiH platit će cijenu negativnog odgovora NSRS, ali će i građani RS platiti veliku cijenu.

Poslanici NSRS morat će objasniti zašto su odlučili da Dejton koriste kao mehanizam opstrukcije.

Dnevni avaz: Dejton se mora mijenjati?

Paddy Ashdown: To nisam rekao. No, jasno je da će 10. godišnjica sada biti u znaku rasprava kako se taj sporazum koristi za opstrukcije. Ne kažem da se ovo stanje ne može prevladati. Na potezu su oni koji mogu pokrenuti razgovore.

Ne mogu nametnuti reformu policije

Paddy Ashdown: Nisam mogao nametnuti reformu policije. Naprosto, visoki predstavnik ne može nametnuti put u Evropu. Tamo se stiže samo akcijama bh. političara. Postoje dva načina da se ne stigne u EU. Jedan smo gledali prije dvije večeri, kada su odbijeni evropski principi. Drugi je da se posao ostavlja visokom predstavniku.

Evropska komisija jasno je rekla da ovu reformu moraju provesti bh. političari i da nju ne može nametnuti visoki predstavnik.

Ozbiljno pitanje o ponašanju Beograda

Paddy Ashdown: Međunarodna zajednica jedinstvena je kad je u pitanju ova reforma. No, neko je u RS imao pogrešne informacije koje je dobio od diplomatskih izvora iz regiona da nismo jedinstveni. To je potpuna glupost. Postoji vrlo ozbiljno pitanje kada se radi o ponašanju Beograda. Ako ste ozbiljni u svojim nastojanjima da stanete na evropski put, onda morate konstruktivno pomagati da i susjedi budu na tom putu. Ne možete biti na evropskom putu u svojoj zemlji, a igrati destruktivnu ulogu kada su vaši susjedi u pitanju.

Da li je Beograd omeo dogovore o reformi policije ili ne, ne

znam, No, nije stvar u tome. Posao Beograda je i da ohrabruje reforme u susjednim zemljama. Ako želi biti na evropskom putu, mora podržati evropske reforme u BiH. Ovdje to nije bio slučaj.

I prošle godine u Briselu sam kazao da Beogradu treba poručiti da mi ne znamo ima li istine u onome što Međunarodna krizna grupa govori u svom izvještaju, odnosno da je Beograd vrlo aktivan u protivljenju reformi policije. No, jasno je da Beograd uopće nije podržavao tu reformu u BiH niti to jasno govorio Banjoj Luci.